

УДК 331.1
JEL D00, J01, I15
DOI 10.35774/rarrpsu2021.26.104

Ганна СМІРНОВА
аспірантка кафедри управління персоналом,
економіки праці та економічної теорії
Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі»
e-mail: sealineodessa@gmail.com
ORCID 0000-0003-4776-5150

ЧИННИКИ ФОРМУВАННЯ КАДРОВОЇ ПОЛІТИКИ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ГАЛУЗІ

АНОТАЦІЯ

Вступ. У сучасних умовах ефективне функціонування фармацевтичної галузі, яка забезпечує діяльність системи охорони здоров'я, постачання якісних лікарських препаратів населенню, виконує соціальну функцію, має суттєвий вплив на розвиток національної економіки. Такі умови вимагають дослідження чинників формування кадрової політики на підприємствах фармацевтичної галузі, що сприятиме результативності діяльності працівників та конкурентоспроможності підприємств, підвищенню рівня здоров'я населення загалом.

Метою статті є дослідження чинників формування кадрової політики підприємств фармацевтичної галузі в умовах змін, викликів і загроз.

Методи. Використані абстрактно-логічний, комплексний підходи, метод аналізу і синтезу.

Результати. Здійснено узагальнення наукової думки щодо характеристик та особливостей функціонування фармацевтичної галузі, формування кадрової політики в умовах змін. Визначено стратегічні групи фармацевтичної галузі України в умовах змін. Розроблено моделі впливу зовнішніх та внутрішніх чинників формування кадрової політики підприємств фармацевтичної галузі в умовах змін, викликів і загроз.

Проведене дослідження дозволяє узагальнити наукові підходи до сутності, характеристик та особливостей функціонування фармацевтичної галузі, чинників формування кадрової політики її підприємств що сприятиме ефективності діяльності працівників і підприємств, підвищенню рівня здоров'я населення.

Визначено, що особливого значення у подальшому успішному розвитку фармацевтичної галузі набувають логістика, маркетинг і брендинг лікарських препаратів. Запровадження логістичного підходу в управління діяльністю підприємств фармацевтичної галузі на сучасному етапі є однією з основних тенденцій.

Ключові слова: фармацевтична галузь; кадрова політика; чинники формування кадрової політики; модель впливу зовнішніх чинників, модель впливу внутрішніх чинників.

Формули 0, Рис. 5, табл. 0, бібл. 4.

Hanna SMIRNOVA

FACTORS OF HUMAN RESOURCES POLICY FORMATION AT PHARMACEUTICAL INDUSTRY ENTERPRISES

ABSTRACT

Introduction. In modern conditions, the effective functioning of the pharmaceutical industry, which provides the health care system, the supply of quality drugs to the population, performs a social function, has a significant impact on the development of the national economy. Such conditions require a study of the factors of personnel policy in the pharmaceutical industry, which will contribute to the effectiveness of employees and the enterprises competitiveness, improving the general population health.

Goal of the article is to study the personnel policy formation factors of the pharmaceutical industry in the face of changes, challenges and threats.

Methods. The article uses an abstract-logical, integrated approach, method of analysis and synthesis.

Results. The article summarizes the scientific opinion on the characteristics and features of the pharmaceutical industry, the formation of personnel policy in a changing environment. Strategic groups of the pharmaceutical industry of Ukraine in the conditions of changes are defined. Models of influence of external and internal factors of enterprises personnel policy formation of pharmaceutical branch in the conditions of changes, challenges and threats are developed.

The study allows to summarize scientific approaches to the nature, characteristics and features of the pharmaceutical industry, the personnel policy factors of the pharmaceutical industry, which will contribute to the employees and enterprises efficiency, improve public health.

It was determined that the logistics, marketing and branding of medicinal products are of significant importance in the further successful development of the pharmaceutical industry. The introduction of a logistic approach to the management of the activities of enterprises in the pharmaceutical industry is one of the main trends at the current stage.

Key words: pharmaceutical industry; personnel policy; factors of personnel policy formation; model of external factors influence, model of internal factors influence.

Formula 0, Fig. 5, table. 0, bibl. 4.

Вступ. Функціонування економіки України, зокрема фармацевтичної галузі, останнім часом коригується змінами глобального характеру: погіршенням економічної та політичної ситуації в світі, підвищенням захворюваності, спричиненої пандемією Covid-19. Такі умови спричиняють залежність підприємств фармацевтичної галузі та їхньої кадрової політики від зовнішніх і внутрішніх чинників, що потребують детального дослідження й розроблення напрямів удосконалення кадрової політики з їхнім урахуванням.

«Фармацевтична галузь – сукупність підприємств, організацій і установ, зайнятих у процесі створення, виробництва, реалізації лікарських субстанцій, препаратів та виробів медичного призначення, забезпечення контролю їхньої якості, а також підготовки та перепідготовки кадрів» [1].

На думку Ф. Жебровської «фармацевтична галузь об'єднує підприємства, які характеризуються відносною однорідністю продукції, яку вони виробляють та реалізують споживачам, а також тотожністю технічної бази і технологічних процесів, сировини, яка використовується, загальних підходів до організації та управління процесами створення, виробництва, контролю якості та реалізації продукції, а також професійної підготовки кадрів, і має єдиний орган управління». До складу фармацевтичної галузі входять такі суб'єкти (рис. 1):

Рис. 1. Склад фармацевтичної галузі України

Фармацевтична галузь посідає важливе місце у національній економіці через вирішення соціальних проблем щодо здоров'я та якості життя населення. Погоджуємося з Ф. Жебровської, що «...своєрідна привілейованість цієї галузі серед інших галузей економіки пояснюється об'єктом прикладення її досягнень, спрямованих на внутрішню регуляцію й підтримку життя людей. Саме специфікою об'єкта досліджень і практичного використання досягнень, що поєднує в собі ознаки матеріального і духовного (ідеального), зумовлений широкий спектр проблем, з якими стикається фармацевтична галузь, реалізуючи своє головне завдання – виробництво і своєчасне забезпечення споживачів ефективними, безпечними, якісними та доступними за ціною лікарськими препаратами» [1].

Основні характеристики фармацевтичної галузі представлені на рис. 2.

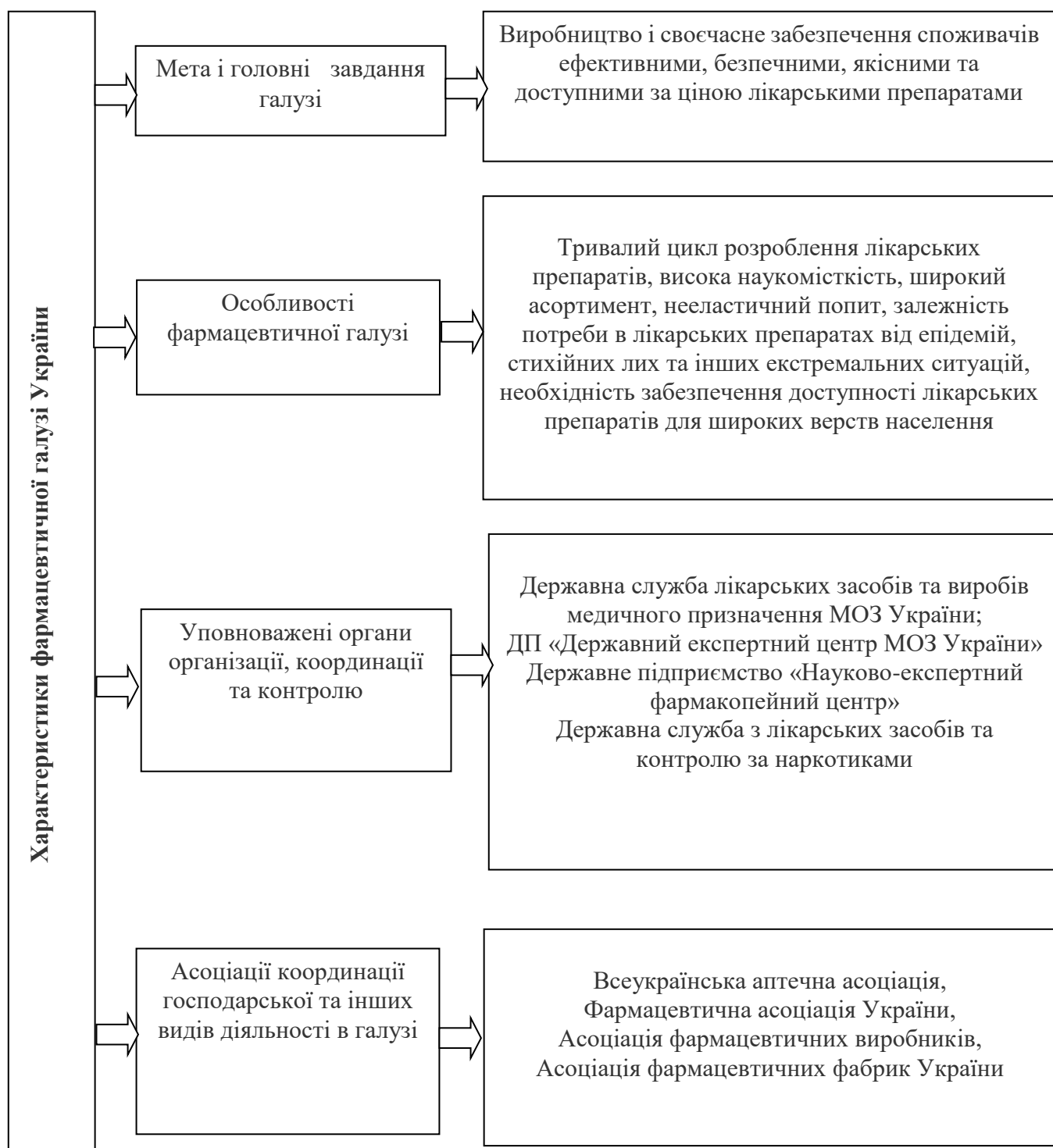

Рис. 2. Основні характеристики фармацевтичної галузі України

Примітка: сформовано автором на основі [1, 2]

Розвиток фармацевтичної галузі також впливає й на інші галузі національної економіки: хімічну, сільськогосподарську, медичного скла, машинобудівну та приладобудування, фінансову, страхову, консалтингову. Однак, слід зазначити, що продукція фармацевтичної галузі використовується в таких галузях, як: медична, харчова, біотехнологія та генна інженерія, медичні послуги пацієнтам, сільське господарство, ветеринарія тощо.

Стратегічні групи фармацевтичної галузі України у сучасних умовах представлені на рис. 3.

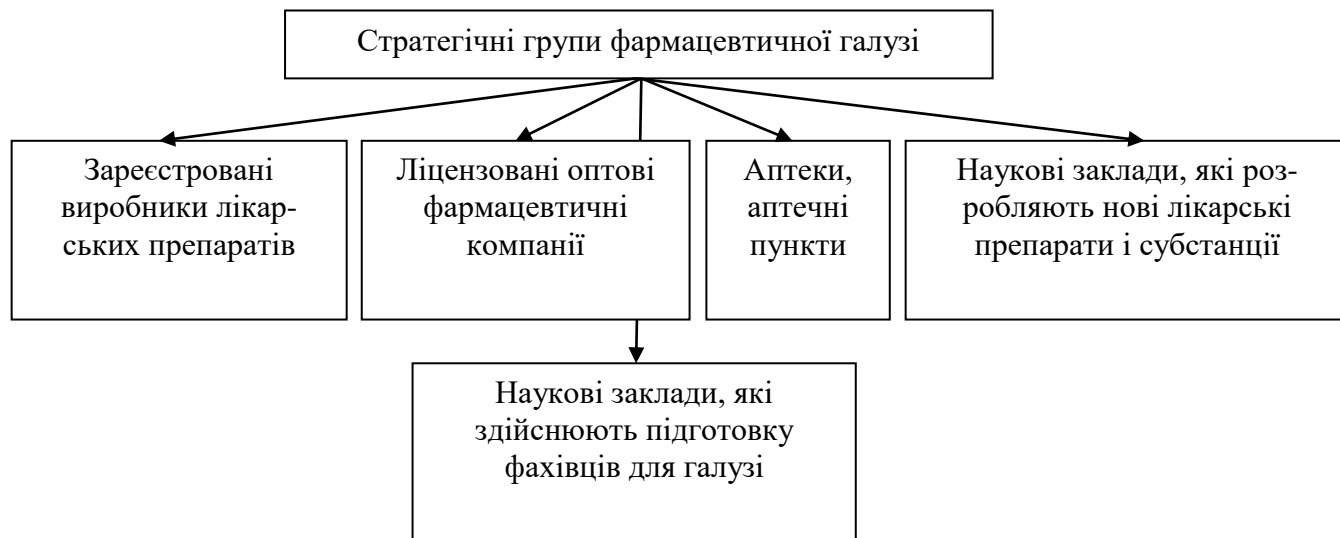

Рис. 3. Стратегічні групи фармацевтичної галузі України в умовах змін

За умов глобальної цифровізації економіки і суспільства надзвичайно актуальним питанням є забезпечення конкурентоспроможності фармацевтичної галузі, на що суттєво впливають стан і тенденції розвитку кадрової політики. Модель впливу зовнішніх чинників на формування кадрової політики фармацевтичної галузі представлена на рис. 4.

У вищезазначеному контексті необхідно визначити чинники, пов'язані з охороною здоров'я, медико-санітарним станом регіонів, які характеризуються кількістю аптек, забезпеченістю населення аптеками, тоговою площею аптек, рівнем захворюваності, інвалідності, травматизму, показниками здоров'я тощо.

На формування кадрової політики впливають інституційні перетворення, оскільки інституціональна трансформація забезпечує зміни у національній економіці та нових інституцій соціального розвитку.

Функціонування фармацевтичної галузі потребує постійної модернізації підприємств для кращого забезпечення ліками населення, адаптації до інновацій, впровадження цифрових технологій, діяльності в складних умовах нових викликів і загроз, у тому числі пандемії Covid-19.

Суттєвим є вплив внутрішніх чинників, зокрема загальна соціально-економічна стратегія галузі й підприємств, оскільки саме вони формують принципи кадрової політики. Модель впливу внутрішніх чинників на формування кадрової політики підприємств фармацевтичної галузі в умовах змін представлена на рис. 5.

Важливими внутрішніми чинниками також можна вважати інформаційне забезпечення виробничо-управлінської діяльності підприємств фармацевтичної галузі, що сприятиме обліку та контролю обсягу лікарських препаратів. Крім того, на фармацевтичних підприємствах у сучасних умовах діджиталізації виробничих процесів є можливість застосування інформаційних технологій, які сприятимуть управлінню інформацією, електронному обміну даними, запровадженню експертних систем та комунікації в режимі онлайн.

Інноваційна модель розвитку фармацевтичної галузі в умовах змін сприяє формуванню та реалізації стратегічних цілей для побудови ефективної та результативної системи її фінансування. Відповідно цьому сприятимуть наукові дослідження та високий науковий потенціал. Важливим при цьому є забезпечення доступності та якості лікарських препаратів для населення [5].

Рис. 4. Модель впливу зовнішніх чинників на формування кадрової політики підприємств фармацевтичної галузі

Примітка: сформовано автором на основі [3]

Рис. 5. Модель впливу внутрішніх чинників на формування кадрової політики підприємств фармацевтичної галузі

Примітка: сформовано автором на основі [3]

«Поява одного робочого місця у сфері науково-дослідних і дослідно-конструкторських розробок може забезпечити появу до 7 робочих місць у сфері фармацевтичного виробництва та дистрибуції» [4].

Особливого значення у подальшому успішному розвитку фармацевтичної галузі набувають логістика, маркетинг і брендинг лікарських препаратів. Запровадження логістичного підходу в управління діяльністю підприємств фармацевтичної галузі на сучасному етапі є однією з основних тенденцій. Логістичний підхід в управлінні підприємствами фармацевтичної галузі на сучасному етапі їхнього розвитку є одним із важливих внутрішніх чинників, що впливає на забезпечення як сталого економічного розвитку підприємств, так і максимального задоволення потреб споживачів.

Висновки. Отже, дослідження сутності, складу, характеристик та особливостей функціонування фармацевтичної галузі, визначення зовнішніх та внутрішніх чинників формування кадрової політики сприятимуть забезпеченню ефективності діяльності працівників, підприємств і підвищенню рівня здоров'я населення загалом.

Література:

1. Жебровська Ф. Проблемы развития фармацевтической промышленности в Украине. «Еженеденник АПТЕКА». 2007. № 44 (515);
2. Правові, медичні та фармацевтичні аспекти створення, реалізації і застосування лікарських засобів / За ред Т.Г. Калинюка, Б.Л. Парнавського. Львів, 2002.
3. Костишина Т.А. Конкурентоспроможна система оплати праці: проблеми теорії та практики : монографія. Полтава: РВВ ПУСКУ, 2008. 389 с.
4. Посилкіна О.В. Інноваційно-інвестиційний розвиток фармацевтичного виробництва: проблеми фінансового забезпечення. Х., 2002.
5. Шушпанов Д. Доступність та якість медичних товарів та послуг в Україні: соціально-економічний аспект. *Регіональні аспекти розвитку продуктивних сил України*. 2019. № 23. С. 118–125.

Referances:

1. Zhebrovska F. (2007). *Problemy razvitiia farmatsevticheskoi promyshlennosti v Ukraine*. [Problems of development of the pharmaceutical industry in Ukraine] «Ezhenedennik APTEKA». 44 (515);
2. *Pravovi, medychni ta farmatsevtichni aspekty stvorennia, realizatsii i zastosuvannia likarskykh zasobiv* (2002). [Legal, medical and pharmaceutical aspects of the creation, implementation and use of medicinal products] / Za red T.H. Kalyniuka, B.L. Parnavskoho. Lviv.
3. Kostyshyna T.A. *Konkurentospromozhna systema oplaty pratsi: problemy teorii ta praktyky : monohrafiia* [Competitive remuneration system: problems of theory and practice Poltava]: RVV PUSKU, 2008. 389 s.
4. Posylkina O.V. (2002). *Innovatsiino-investytsiyni rozvytok farmatsevtichnoho vyrobnytstva: problemy finansovoho zabezpechennia* [Innovative investment development of pharmaceutical production: problems of financial support].
5. Shushpanov D. (2019). *Dostupnist ta yakist medychnykh tovariv ta posluh v Ukraini: sotsialno-ekonomichnyi aspekt* [Availability and quality of medical goods and services in Ukraine: socio-economic aspect]. *Rehionalni aspekty rozvytku produktyvnykh syl Ukrainy*. 23. 118–125.

Статтю отримано 11 листопада 2021 року
Article received November 11, 2021